

WATERSCHAP REGGE EN DINKEL KRITISCH OVER LOZINGEN IN HET BUITENGEBIED

Pleidooi voor gebruik IBA klasse 3 voor kwetsbare gebieden

Het dagelijks bestuur van waterschap Regge en Dinkel heeft mede op basis van de resultaten van onderzoek door het bureau Witteveen+Bos aan het algemeen bestuur voorgesteld om in (zeer) kwetsbare gebieden minimaal een IBA klasse 3 te eisen en de toepassing hiervan financieel te ondersteunen. Het waterschap wenst verder landelijk meer experimenteel onderzoek naar de zuiveringsprestaties van IBA's met betrekking tot probleemstoffen. Tot dusver heeft het zuiveringstechnisch onderzoek zich vrijwel beperkt tot zuurstofbindende stoffen en nutriënten.

Witteveen+Bos kreeg de opdracht van het waterschap Regge en Dinkel én het regio-team Diffuse bronnen Overijssel. Beide partijen wilden meer duidelijkheid over de effecten van de toepassing van IBA's op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

In het eerste deel van de studie zijn de zuiveringsprestaties van septic tanks met een inhoud van zes kubieke meter en verschillende typen IBA's in beeld gebracht voor een groot aantal stoffen, waaronder zware metalen, nutriënten, PAK's en hormonen. Hierbij is, waar experimentele data ontbraken, gebruik gemaakt van 'expert judgment'. In de effluënten van septic tanks blijken de concentraties 1,3 tot meer dan vijf keer zo hoog te zijn als in de IBA klasse 2/3a-effluënten.

Vervolgens is gekeken naar de effecten van de verspreide huishoudelijke lozingen op de kwaliteit van het oppervlaktewater in twee beeksystemen in Twente met de functie 'water voor natuur en landbouw', namelijk de Elsbeek bij Lossers en de Mosbeek bij Vasse. De meegenomen waterkwaliteitsvariabelen waren de Twentse probleemstoffen fosfaat, koper, zink, nikkel en benz(a)anthraceen. De concentraties dienen in deze beeksystemen op termijn lager te worden dan de streefwaarden.

Verschiedende situaties qua waterafvoer, rioleringsgraad en type zuivering zijn opgenomen in het onderzoek. Als referentie fungeerde de natuurlijke situatie (achtergrondconcentraties, dus ook geen diffuse landbouwinvloed).

De belangrijkste resultaten van de effectenstudie waren:

- de achtergrondconcentraties zijn voor vrijwel alle probleemstoffen al hoger dan de streefwaarden;
- de na uitvoering van de gemeentelijke rioleringsplannen resterende IBA-lozingen (type 2/3a) verhogen de concentraties met 0 tot 25 procent ten opzichte van de streefwaarden. Met name in droge zomersituaties worden door de IBA-lozingen de MTR's (korte termijn kwaliteitsdoelen) voor koper (in beide gebieden) en fosfaat (alleen Mosbeek) overschreden;
- toepassing van de septic tanks met een inhoud van zes kubieke meter in plaats van klasse 2/3a IBA's levert in deze situaties twee tot drie keer hogere koper- en fosfaatconcentraties op;
- de overschrijding van het MTR voor fosfaat in de Mosbeek kan worden voorkomen door toepassing van een IBA type 3b (met defosfateringsstap);
- bij de toetsing van de berekeningsresultaten voor fosfaat aan metingen in de Mosbeek bleek dat, tenminste voor deze stof, driekwart van de belasting van het oppervlaktewater samenhangt met de diffuse belasting vanuit de landbouw, die in de effectberekeningen niet was meegenomen.

Omdat de risico's voor dier- en volksgezondheid van vele stoffen in huishoudelijk afvalwater, bijvoorbeeld hormonen en

Een helofytenfilter.

genesmiddelen, onvoldoende bekend zijn, trekt het dagelijks bestuur van waterschap Regge en Dinkel de conclusie dat terughoudendheid blijft geboden met het handhaven van verspreide afvalwaterlozingen in het landelijk gebied, zelfs al worden ze gezuiverd door IBA's. ◀

Voor meer informatie over dit onderzoek kan contact worden opgenomen met ir. E. Uunk van het waterschap Regge en Dinkel (054) 683 29 24.

Als u een bijdrage wilt leveren voor een bepaald nummer van dit blad, laat dit de redactie dan uiterlijk twee weken van tevoren weten. Dan kan zij daarmee rekening houden bij de planning van het nieuwe nummer. Op de redactie (010 - 427 41 65) is een lijst te krijgen met alle verschijningsdata en de data van kopijsluiting van dit jaar.

Als u grafisch materiaal digitaal wilt doorsturen, neem dan ook eerst contact op met de redactie. Een beperkt aantal programma's is namelijk geschikt voor gebruik in een tijdschrift als H₂O. Gebruik van Powerpoint wordt in ieder geval afgeraden!